

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2023/1902**z dnia 10 maja 2023 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) za rok budżetowy 2021**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego za rok budżetowy 2021,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Transportu i Turystyki,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0113/2023),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków ⁽¹⁾ ostateczny budżet Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (zwanej dalej „Agencją”) na rok budżetowy 2021 wyniósł 105 774 716,82 EUR, co stanowi wzrost o 9,36 % w porównaniu z 2020 r.; mając na uwadze, że budżet Agencji jest zasilany z budżetu Unii i dochodami operacyjnymi;
- B. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy 2021 (zwanym dalej „sprawozdaniem Trybunału”) Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) stwierdza, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji jest wiarygodne oraz że operacje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. z uznaniem zauważa, że wysiłki związane z monitorowaniem budżetu w ciągu roku budżetowego 2021 doprowadziły do osiągnięcia wskaźnika wykonania budżetu wynoszącego 99,67 % w przypadku środków na zobowiązania na bieżący rok, co oznacza lekki wzrost o 0,78 % w porównaniu z rokiem 2020, oraz że wskaźnik wykonania środków na płatności na bieżący rok wyniósł 97,32 %, co również oznacza wzrost o 1,24 %;
2. na podstawie działań następczych podjętych w związku z absolutorium za 2020 r. z uznaniem zauważa, że różne środki podjęte w celu rozwiązania problemu opóźnień w płatnościach doprowadziły do bardzo niskiego wskaźnika opóźnień w płatnościach, który w 2021 r. wyniósł 0,56 %; zauważa ponadto, że w 2021 r. osiągnięto zarówno cel dotyczący wykonania ponad 95 % środków na zobowiązania, jak i cel polegający na anulowaniu mniej niż 5 % środków na płatności;

Wyniki działalności

3. zauważa, że Agencja stosuje kluczowe wskaźniki skuteczności działania do pomiaru realizacji rocznego programu prac w kluczowych obszarach, w których Agencja prowadzi działalność (zrównoważony rozwój i pomoc techniczna, bezpieczeństwo, ochrona, usługi cyfrowe oraz uproszczenie i nadzór), a także swoich działań horyzontalnych; zauważa, że pomimo utrzymujących się ograniczeń spowodowanych pandemią COVID-19 cele wyznaczone na 2021 r. zostały ogólnie osiągnięte dzięki wysokiemu stopniowi realizacji rocznego programu prac;
4. zauważa, że Agencja współpracowała z Europejską Agencją Środowiska w zakresie analizy środowiskowego wymiaru sektora transportu morskiego, co doprowadziło do opublikowania pierwszego sprawozdania na temat środowiska w kontekście europejskiego transportu morskiego; zauważa, że ze względu na bliskość geograficzną Agencja współpracuje z Europejskim Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA); odnotowuje ponadto umowę o gwarantowanym poziomie usług z Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa (EFCA) w odniesieniu do mechanizmu rezerwowego na potrzeby zadań w zakresie rachunkowości;
5. wyraża zadowolenie z pomyślnego funkcjonowania od 2017 r. trójstronnego porozumienia roboczego między EFCA a Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex); uważa, że porozumienie to stanowi przykład synergii między agencjami UE, który powinien stanowić źródło inspiracji dla agencji w innych dziedzinach; wzywa Agencję do

(1) Dz.U. C 141 z 29.3.2022, s. 72.

kontynuowania wysiłków w tym zakresie i uważa, że należy również zacieśnić współpracę między Agencją, Europejską Agencją Środowiska i Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa, aby gromadziły dane na potrzeby badań naukowych nad ekosystemami morskimi;

6. z zadowoleniem stwierdza, że Agencja nadal realizuje dwa projekty współpracy w zakresie pomocy technicznej z państwami trzecimi basenu Morza Śródziemnego (SAFEMEDIV) oraz Morza Czarnego i Morza Kaspijskiego (BCSEA); uważa te projekty z krajami trzecimi za przykład współpracy na rzecz poprawy bezpieczeństwa morskiego, ochrony na morzu i ochrony środowiska morskiego, a także wzywa Agencję do kontynuowania wysiłków w tym zakresie i rozważenia nowej podobnej współpracy z państwami trzecimi;
7. wyraża zadowolenie, że Agencja nadal jest kluczowym partnerem Komisji i państw członkowskich w zakresie opracowywania norm bezpieczeństwa na morzu, cyfryzacji i uproszczenia żeglugi w UE; wyraża również uznanie dla pomocy technicznej i operacyjnej udzielanej przez Agencję;
8. przyjmuje ze szczególnym zadowoleniem fakt, że od lat rośnie rola Agencji w ocenie, weryfikacji i wdrażaniu prawodawstwa UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego, a jednocześnie spodziewany jest wzrost zapotrzebowania na wsparcie dla Komisji i Urzędu Nadzoru EFTA, co świadczy o jego priorytetowym charakterze na szczeblu UE;
9. podkreśla rolę Agencji w monitorowaniu wód europejskich i we współpracy z państwami członkowskimi w celu wykrywania nielegalnego wycieku produktów odpadowych i potencjalnych wycieków ropy naftowej; wzywa Agencję do dalszego wzmocnienia nadzoru i zdolności cyfrowych w celu zwalczania nielegalnego zanieczyszczenia wód; podkreśla pracę wykonywaną przez Agencję jako wsparcie dla państw członkowskich w ich działaniach poszukiwawczo-ratowniczych;

Polityka kadrowa

10. zwraca uwagę, że w dniu 31 grudnia 2021 r. plan zatrudnienia zrealizowano w 99,06 % i zatrudniono 210 urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony, podczas gdy budżet Unii przewidywał 212 stanowisk (w 2020 r.: 212 zatwierdzonych stanowisk); zauważa, że w 2021 r. Agencja zatrudniała ponadto 50 pracowników kontraktowych i 13 oddelegowanych ekspertów krajowych;
11. odnotowuje z zadowoleniem, że wśród kadry kierowniczej wyższego szczebla Agencji osiągnięto równowagę płci, przy czym spośród pięciorga członków tej kadry trzy członkinie (60 %) to kobiety; odnotowuje z zaniepokojeniem brak równowagi płci wśród członków zarządu Agencji, przy czym 47 z 65 członków (72 %) to mężczyźni; odnotowuje ponadto z zaniepokojeniem brak równowagi płci wśród całego personelu Agencji, przy czym 172 z 268 członków personelu (64 %) to mężczyźni; zauważa ponadto, że w 2021 r. Agencja z powodzeniem uruchomiła inicjatywę „Speed Network”, aby zaoferować kobietom zainteresowanym stanowiskiem w Agencji lub ogólnie karierą w sektorze morskim możliwość krótkiej nieformalnej rozmowy z pracownikami płci żeńskiej; zachęca Komisję i państwa członkowskie do tego, aby podczas mianowania kandydatów na członków zarządu Agencji uwzględniały znaczenie, jakie ma zapewnienie równowagi płci;
12. zauważa, że Agencja prowadzi politykę zapobiegania molestowaniu psychicznemu i seksualnemu, która obejmuje zaufanych doradców wspierających personel, regularne szkolenia i sesje informacyjne oraz specjalne informacje w intranecie;

Zamówienia publiczne

13. zauważa, że w 2021 r. wszczęto 51 postępowań o udzielenie zamówienia (25 otwartych, trzy specjalne negocjowane, cztery konkurencyjne z negocjacjami i 19 negocjacyjnych o bardzo niskiej i niskiej wartości) i podpisano łącznie 65 umów;
14. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że Agencja zmieniła 14 umów szczegółowych o świadczenie usług, przy czym całkowita wartość zmian wyniosła 6,8 mln EUR, co stanowi wzrost o 76 % w stosunku do początkowej wartości zamówień, oraz że zmiany te nie były zgodne z art. 172 ust. 3 lit. d) rozporządzenia finansowego; zauważa ponadto, że kwoty wypłacone w 2021 r. (5,4 mln EUR) wynikały z zastosowania cen jednostkowych określonych w odpowiednich umowach ramowych i mieściły się w pierwotnym pułapie umowy ramowej oraz że przedmiotowe

zmiany nie doprowadziły do zachwiania równowagi gospodarczej na korzyść wykonawcy ani do zakłócenia konkurencji, w związku z czym nie odnotowano wpływu na wspomniane płatności; na podstawie odpowiedzi uzyskanej od Agencji zwraca uwagę, że podjęła ona działania mające na celu odpowiednią zmianę przyszłych specyfikacji istotnych warunków zamówienia i wzorów umów; wzywa Agencję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o poczynionych w związku z tym postępach;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

15. przyjmuje do wiadomości, że Agencja stosuje deklaracje o braku konfliktu interesów w odniesieniu do członków zarządu i kadry kierowniczej wyższego szczebla; zauważa ponadto, że podpisywane są również dodatkowe szczególne deklaracje o braku konfliktu interesów, takie jak oświadczenia członków komisji rekrutacyjnych; zauważa także, że Agencja wdrożyła szereg strategii politycznych i procedur służących wykrywaniu konfliktów interesów i unikaniu ich oraz wdrożyła wewnętrzne przepisy dotyczące informowania o nieprawidłowościach, w tym regularne szkolenia;
16. z uznaniem zauważa, że w marcu 2022 r. Agencja opracowała i wdrożyła wewnętrzne przepisy dotyczące rejestru służącego przejrzystości EMSA i jest stroną nowo zawartego porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości dla przedstawicieli grup interesu, podpisanego przez Komisję, Radę i Parlament;
17. podkreśla potrzebę wprowadzenia bardziej usystematyzowanych przepisów dotyczących przejrzystości, niezgodności, konfliktu interesów i nielegalnego lobbingu; wzywa Agencję do wzmocnienia mechanizmów kontroli wewnętrznej, w tym do ustanowienia wewnętrznego mechanizmu antykorupcyjnego;

Mechanizmy kontroli wewnętrznej

18. zauważa, że audyt Służby Audytu Wewnętrznego (IAS) dotyczący zarządzania IT i zarządzania portfelem IT przeprowadzono zdalnie w 2021 r. oraz że Służba Audytu Wewnętrznego stwierdziła, iż ze względu na przekształcenie ICT w jeden dział Agencja ogólnie zaprojektowała i wdrożyła wydajne i skuteczne systemy zarządzania i kontroli na potrzeby swoich rozwiązań w zakresie zarządzania technologiami informacyjnymi; zauważa ponadto, że Służba Audytu Wewnętrznego wydała sześć zaleceń, w odniesieniu do których Agencja opracowała plan działania; wzywa Agencję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o poczynionych w związku z tym postępach;
19. z zadowoleniem odnotowuje fakt, że w 2021 r. Służba Audytu Wewnętrznego Komisji i Europejski Trybunał Obrachunkowy nie wydały żadnych krytycznych zaleceń ani uwag, które mogłyby prowadzić do sformułowania zastrzeżeń w rocznym poświadczeniu wiarygodności; zauważa, że w 2021 r. wydano jedno zalecenie dotyczące dochodzenia OLAF-u, które jest obecnie przedmiotem działań następczych;
20. odnotowuje roczną ocenę systemu kontroli wewnętrznej przeprowadzoną przez Agencję oraz jej wniosek, że wszystkie zasady kontroli wewnętrznej i pięć elementów kontroli wewnętrznej odpowiednio wdrożono i są one ogólnie skuteczne, że potrzebne są jedynie niewielkie usprawnienia oraz że nie zgłoszono żadnych istotnych uchybień w zakresie kontroli;

Cyfryzacja i zielona transformacja

21. zauważa, że Agencja kontynuowała bieżące działania w zakresie cyfryzacji, aby wspierać cele związane z certyfikatami elektronicznymi i tym samym ułatwić pracę państwom członkowskim pełniącym funkcję państwa bandery, państwa portu i państwa nadbrzeżnego, oraz że wspierała Komisję w przygotowaniu oceny skutków w odniesieniu do przeglądu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/16/WE⁽²⁾ i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/21/WE⁽³⁾, które to dyrektywy przewidują włączenie certyfikatów elektronicznych; uważa, że Agencja może odgrywać rolę koordynatora w zapewnianiu bezpieczeństwa w portach europejskich i może wspierać Komisję w skutecznych działaniach wdrożeniowych;
22. zauważa uruchomienie przez Agencję strategii dotyczącej przetwarzania w chmurze umożliwiającej stworzenie nowoczesnego krajobrazu technologicznego przyspieszającego wprowadzenie morskich usług cyfrowych; wyraża uznanie dla rozwoju obrazu sytuacji na morzu i uruchomienia nowego SafeSeaNet;

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/16/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie kontroli przeprowadzanej przez państwo portu (Dz.U. L 131 z 28.5.2009, s. 57).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/21/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie zgodności z wymaganiami dotyczącymi państwa bandery (Dz.U. L 131 z 28.5.2009, s. 132).

23. zachęca Agencję do wysiłków w zakresie realizacji europejskiego zielonego programu na rzecz transportu morskiego poprzez wzmocnienie zdolności Unii w zakresie ochrony środowiska morskiego, zarządzania zmianą klimatu, w tym poprzez przejście na zrównoważoną mobilność, przy udziale transportu morskiego odzwierciedlonym w strategii na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności przyjętej w grudniu 2020 r.; ponadto przypomina rolę, jaką Agencja mogłaby odegrać w zwiększaniu zdolności w zakresie oceny ryzyka w dziedzinach związanych z bezpieczeństwem, w tym w odniesieniu do rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych;
24. z zadowoleniem przyjmuje stałe wdrażanie przez Agencję strategii na lata 2020–2024, gdyż umożliwi jej to realizację zadań w zakresie nadzoru morskiego, bezpieczeństwa i ochrony, a jednocześnie skutecznie przyczyni się do realizacji unijnych priorytetów cyfrowych i środowiskowych; z zadowoleniem przyjmuje w szczególności publikację przez Agencję – wraz z Europejską Agencją Środowiska – pierwszego sprawozdania na temat środowiska w europejskim transporcie morskim, gromadzącego zweryfikowane informacje na temat śladu środowiskowego działalności żeglugawej; przypomina w tym kontekście, że wszystkie przyszłe działania na rzecz klimatu i środowiska muszą opierać się na gruntownej ocenie skutków, a także przypomina, że globalne podejście do redukcji emisji z obszarów morskich za pośrednictwem IMO ma kluczowe znaczenie;
25. uważa, że Agencja ma do odegrania ważną rolę polegającą na uczynieniu wód europejskich nie tylko bezpieczniejszymi, ale również bardziej zrównoważonymi, a także na przyczynieniu się do realizacji zielonego programu działań; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie przez EMSA polityki środowiskowej oraz strategicznych filarów i celów na kolejne lata z myślą o wzmocnieniu zdolności UE do ochrony środowiska morskiego i zarządzania zmianą klimatu, w tym poprzez przejście na mobilność zgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju; zachęca Agencję do opracowania środków, które ograniczą stosowanie tworzyw sztucznych na pokładzie statków;
26. podkreśla rolę Agencji w pomyślnym wdrożeniu przejścia na paliwa odnawialne i niskoemisyjne w transporcie morskim; w związku z tym pochwała wkład Agencji w zapewnianie wsparcia technicznego i danych na potrzeby inicjatyw związanych z Europejskim Zielonym Łądem, w tym inicjatywy FuelEU Maritime, planu działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń oraz prac IMO nad efektywnością energetyczną i intensywnością emisji; podkreśla rolę, jaką Agencja mogłaby odegrać w rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i wdrażaniu technologii napędu wiatrowego, a także jeśli chodzi o instalacje energii odnawialnej na morzu; w związku z tym podkreśla, że konieczna może być modyfikacja uprawnień Agencji, aby mogła ona oferować większe wsparcie, ewentualnie w połączeniu ze środkami budżetowymi;
27. zachęca do stosowania nowych technologii, takich jak sztuczna inteligencja i uczenie maszynowe, a także do potencjalnych przyszłych zmian w prototypie narzędzia EMSA do analizy danych morskich (EMAT), przedstawionego podczas warsztatów poświęconych morskim usługom cyfrowym Agencji, które odbyły się 15 grudnia 2021 r.; wzywa Agencję do przekazania organowi udzielającemu absolutorium informacji na ten temat;
28. zauważa z uznaniem, że w ostatnim kwartale 2021 r. Agencja rozpoczęła projekt wdrożenia normy ISO 27.001 (dotyczącej zarządzania bezpieczeństwem informacji) w ramach przygotowań do planowanych przepisów dotyczących cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa informacji; wzywa Agencję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o poczynionych w związku z tym postępach;
29. zachęca Agencję do ścisłej współpracy z Agencją Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa ENISA i zespołem reagowania na incydenty komputerowe w instytucjach, organach i agencjach Unii CERT-UE, a także do regularnej oceny ryzyka w zakresie infrastruktury informatycznej oraz zapewnienia regularnych audytów i testów swojego cyberbezpieczeństwa; sugeruje oferowanie regularnie aktualizowanych programów szkoleniowych w zakresie cyberbezpieczeństwa dla wszystkich członków personelu Agencji; wzywa Agencję do szybszego podjęcia prac nad jej polityką w zakresie cyberbezpieczeństwa, opracowania tej polityki do dnia 31 grudnia 2023 r. oraz przedstawienia sprawozdania w tym zakresie organowi udzielającemu absolutorium;
30. zauważa, że w 2021 r. Agencja kontynuowała wdrażanie zarządzania środowiskowego oraz przygotowała i przyjęła pierwszą deklarację środowiskową; z uznaniem odnotowuje działania i projekty Agencji w zakresie zielonej działalności w 2021 r., takie jak m.in. pobieranie 100 % wykorzystywanej przez nią energii ze źródeł odnawialnych, instalacja fotowoltaicznych paneli słonecznych, polityka eliminowania papierowej formy dokumentów oraz wysiłki na rzecz zminimalizowania zużycia wody;

31. zauważa, że audyt wewnętrzny dotyczący rejestracji w ramach unijnego systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) odbył się w czerwcu 2021 r. oraz że pierwsza część zewnętrznego audytu certyfikacyjnego na potrzeby rejestracji w EMAS została przeprowadzona w listopadzie 2021 r.; z zadowoleniem zauważa, że weryfikacja zewnętrzna została zakończona w 2022 r., a Agencja jest obecnie zarejestrowana w EMAS i opublikowała deklarację środowiskową;

Ciągłość działania w czasie kryzysu związanego z COVID-19

32. zauważa, że pandemia przyspieszyła w Agencji wdrożenie szeregu narzędzi i metod umożliwiających kontynuowanie pracy na odległość, od nadawania na żywo po technologię rzeczywistości wirtualnej i techniki zdalnego audytu; zachęca Agencję, aby wykorzystała doświadczenia związane z pracą zdalną i hybrydową w celu lepszego zrozumienia, które z posiedzeń i zadań można w przyszłości skuteczniej przeprowadzać w trybie zdalnym niż przy udziale fizycznym; zauważa ponadto, że personel zajmujący się funkcjami bezpośrednio dotkniętymi ograniczeniami w podróżowaniu spowodowanymi przez COVID-19, takimi jak zwrot kosztów dla ekspertów i z tytułu podróży służbowych, został tymczasowo przydzielony do wykonywania innych obowiązków i zastępowania nieobecnych pracowników; zauważa ponadto, że zidentyfikowano szereg nowych zagrożeń i możliwości związanych z tym poważnym kryzysem zdrowotnym oraz uwzględniono je w zaktualizowanych rejestrach ryzyka;
33. z uznaniem odnotowuje sprawozdanie Agencji pt. „Impact of COVID-19 on the Maritime Sector in the EU” [Wpływ COVID-19 na sektor morski w UE], w którym przedstawiono szczegółowy przegląd wpływu pandemii na żeglugę w odniesieniu do takich kwestii jak ruch statków, handel, unijne flagi i własność, przemysł stoczniowy, inspekcje bezpieczeństwa i inspekcje środowiskowe, a także wpływ na konkretne segmenty, takie jak rejsy wycieczkowe i pasażerskie;

Inne uwagi

34. ponawia swój apel do Agencji, aby zwiększała dostępność swojej strony internetowej w językach innych niż angielski; uważa, że większa różnorodność językowa ułatwi obywatelom europejskim dostęp do informacji, a tym samym zwiększy ich zrozumienie i wiedzę na temat działań Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego;
35. z zadowoleniem przyjmuje opublikowanie przez Agencję rocznego przeglądu wypadków i incydentów morskich za 2021 r., w którym to przeglądzie przedstawiono dane statystyczne dotyczące wypadków i incydentów morskich w latach 2014–2020;
36. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 10 maja 2023 r. (*) w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

(*) Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0190.